Europeiska unionens
officiella tidning

SV
L-serien

2024/2218

4.9.2024

RÅDETS BESLUT (EU) 2024/2218

av den 28 augusti 2024

om undertecknande, på Europeiska unionens vägnar, av Europarådets ramkonvention om artificiell intelligens och mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114 jämförd med artikel 218.5,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

(1) Genom beslut (EU) 2022/2349 ([1]) bemyndigade rådet kommissionen att på unionens vägnar inleda förhandlingar om en Europarådets konvention om artificiell intelligens och mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer. Den 17 maj 2024 slutfördes förhandlingarna framgångsrikt genom att ramkonventionen om artificiell intelligens och mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer (*konventionen*) paraferades och antogs av Europarådets ministerkommitté.

(2) I konventionen fastställs allmänna principer och skyldigheter som parterna i konventionen bör iaktta för att säkerställa skyddet av de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatens principer i samband med aktiviteter under livscykeln för system för artificiell intelligens (*AI-system*).

(3) Den 13 juni 2024 antog Europaparlamentet och rådet, på grundval av artiklarna 16 och 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1689 ([2]), som innehåller harmoniserade regler, generellt baserade på fullständig harmonisering, för utsläppande på marknaden, ibruktagande och användning av AI-system i unionen. De reglerna är direkt tillämpliga i medlemsstaterna, såvida inget annat uttryckligen anges i den förordningen. I unionen sker genomförandet av konventionen uteslutande genom förordning (EU) 2024/1689 och i tillämpliga fall andra relevanta unionsregelverk.

(4) Aktiviteter under livscykeln för AI-system som rör skydd av nationella säkerhetsintressen är undantagna från konventionens tillämpningsområde. Förordning (EU) 2024/1689, som kommer att vara den huvudsakliga unionsrättsakt som genomför konventionen, undantar också från sitt tillämpningsområdet AI-system som släpps ut på marknaden, tas i bruk eller används, med eller utan ändring, uteslutande för ändamål som rör nationell säkerhet, samt utdata från AI-system som används i unionen uteslutande för sådana ändamål, oavsett vilken typ av enhet som utför dessa aktiviteter. Den nationella säkerheten är också i fortsättningen varje medlemsstats eget ansvar i enlighet med artikel 4.2 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). Följaktligen bör unionens ståndpunkt som ska uttryckas vid den partskonferens som inrättas genom konventionen respektera de begränsningar som anges ovan. Kommissionen bör vid partskonferensens möten särskilt avstå från att diskutera eller inta någon ståndpunkt om aktiviteter under livscykeln för AI-system som rör skydd av nationella säkerhetsintressen.

(5) Eftersom konventionen i stor utsträckning är tillämplig på samma personkrets som förordning (EU) 2024/1689, och i stor utsträckning har samma materiella tillämpningsområde och materiella bestämmelser som den förordningen, vilken kompletteras genom andra relevanta unionsregelverk, kan ingåendet av konventionen påverka gemensamma

([1]) Rådets beslut (EU) 2022/2349 av den 21 november 2022 om bemyndigande att inleda förhandlingar på Europeiska unionens vägnar om en Europarådets konvention om artificiell intelligens, mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen (EUT L 311, 2.12.2022, s. 138).

([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1689 av den 13 juni 2024 om harmoniserade regler för artificiell intelligens och om ändring av förordningarna (EG) nr 300/2008, (EU) nr 167/2013, (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 och (EU) 2019/2144 samt direktiven 2014/90/EU, (EU) 2016/797 och (EU) 2020/1828 (förordning om artificiell intelligens) (EUT L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

unionsregler eller ändra deras räckvidd i den mening som avses i artikel 3.2 i EUF-fördraget. Sådana andra relevanta delar av unionens regelverk omfattar rättsakter som syftar till att genomföra de grundläggande rättigheter som stadfästs i unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, såsom unionens lagstiftning om icke-diskriminering, inbegripet rådets direktiv 2000/43/EG ([3]) och 2000/78/EG ([4]), unionens regelverk om skydd av personuppgifter, inbegripet Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2016/679 ([5]) och (EU) 2022/2065 ([6]), vilka syftar till att säkerställa en säker, förutsägbar och tillförlitlig onlinemiljö där grundläggande rättigheter, inbegripet rätten till yttrandefrihet och rätten att ta emot och sprida information, respekteras, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/900 ([7]) samt produktsäkerhetslagstiftning och lagstiftning om skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister, inbegripet rådets direktiv 85/374/EEG ([8]). Unionen har därför exklusiv extern befogenhet att underteckna konventionen. Följaktligen är det endast unionen som bör bli part i konventionen, med förbehåll för att den ingås vid en senare tidpunkt.

(6) Partskonferensen kommer att spela en viktig roll för konventionens effektiva genomförande, inbegripet genom att utfärda särskilda rekommendationer om dess tolkning och tillämpning. Partskonferensen kommer också att överväga möjliga ändringar av konventionen. I enlighet med artikel 218.9 i EUF-fördraget bör rådet på förslag av kommissionen anta beslut om fastställande av vilka ståndpunkter som på unionens vägnar ska intas i partskonferensen, i fall där detta organ ska anta akter med rättslig verkan, särskilt partskonferensens arbetsordning. Vid förhandlingarna om denna arbetsordning, som ska antas genom konsensus inom tolv månader efter konventionens ikraftträdande, kommer unionen att sträva efter att säkerställa att den får 27 röster, vilket återspeglar antalet medlemsstater. Om unionen får 27 röster bör kommissionen såsom unionens företrädare säkerställa en förstärkt samordning med medlemsstaterna för att uttrycka enhetliga ståndpunkter inför partskonferensen och utöva sin rösträtt på unionens vägnar. En sådan förstärkt samordning är särskilt relevant med tanke på att alla medlemsstater också är medlemmar i Europarådet och med hänsyn till den artificiella intelligensens snabbt föränderliga karaktär samt behovet av en enhetlig globalt tillämplig ram på området. För att säkerställa en förstärkt samordning bör rådet delta i utformningen av alla ståndpunkter, oavsett ståndpunktens beskaffenhet, inbegripet de som baseras på artikel 16.1 i EU-fördraget och artikel 218.9 i EUF-fördraget. Om unionen trots sina ansträngningar inte kan uppnå 27 röster bör kommissionen, för att säkerställa att unionen har ett antal röster som återspeglar dess tyngd i Europarådet och gör det möjligt för den att på lämpligt sätt försvara sina intressen, föreslå att medlemsstaterna ges befogenhet att, i enlighet med artikel 2.1 i EUF-fördraget och med full respekt för unionens exklusiva befogenhet, ansluta sig till konventionen vid sidan av unionen.

(7) Kommissionen kommer att uppmana varje medlemsstat att skicka en företrädare som ska åtfölja kommissionens representation som en del av unionens delegation vid partskonferensens möten. Principen om lojalt samarbete ska respekteras.

(8) När det gäller andra avtal som kan komma att ingås i framtiden under överinseende av Europarådet eller i andra internationella forum, inbegripet på området artificiell intelligens, samt när det gäller eventuella ändringar av konventionen, bör fördelningen av externa befogenheter mellan unionen och medlemsstaterna bedömas mot bakgrund av särdragen hos varje sådant instrument. Det är av yttersta vikt att unionen och dess medlemsstater kan fortsätta att spela sin direkta och aktiva roll när det gäller att uttrycka unionens röst och försvara dess intressen på ett konsekvent och samordnat sätt, fullt ut i linje med fördragen.

(9) I enlighet med fördragen bör kommissionen säkerställa undertecknandet av konventionen, med förbehåll för att den ingås vid en senare tidpunkt.

([3]) Rådets direktiv 2000/43/EG av den 29 juni 2000 om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung (EUT L 180, 19.7.2000, s. 22).

([4]) Rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling (EUT L 303, 2.12.2000, s. 16).

([5]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

([6]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster) (EUT L 277, 27.10.2022, s. 1).

([7]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/900 av den 13 mars 2024 om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam (EUT L, 2024/900, 20.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj).

([8]) Rådets direktiv 85/374/EEG av den 25 juli 1985 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister (85/374/EEG) (EGT L 210, 7.8.1985, s. 29).

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Undertecknandet på Europeiska unionens vägnar av Europarådets ramkonvention om artificiell intelligens, mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer (*konventionen*) bemyndigas härmed, med förbehåll för att konventionen ingås ([9]).

Artikel 2

Kommissionen ska säkerställa undertecknandet av konventionen, med förbehåll för att den ingås.

Artikel 3

Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

Utfärdat i Bryssel den 28 augusti 2024.

På rådets vägnar

BÓKA J.

Ordförande

([9]) Texten till konventionen kommer att offentliggöras tillsammans med beslutet om konventionens ingående.